

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 7 maja 2024 r.

Znak: WZPS-5.431.2.6.2024.SB

Pani
Teresa Dera
Wójt Gminy Dobra

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹ oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli², w dniach 6-8 marca 2024 r. przeprowadzona została kontrola w trybie zwykłym w Gminie Dobra. Czynności kontrolne wykonywane były w siedzibie Urzędu Gminy Dobra przy ul. Szczecińskiej 16a oraz w Ośrodku Pomocy Społecznej w Dobrej (podmiocie organizującym pracę z rodziną) przy ul. Granicznej 24a.

Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie, na podstawie upoważnienia Nr 2/2024 z 8 stycznia 2024 r., w składzie: Sylwia Buczkowska – główny specjalista, osoba kierująca zespołem i Małgorzata Andraszkiwicz – starszy inspektor wojewódzki.

Kontrolą objęto sposób realizacji wybranych zadań z zakresu wspierania rodziny, w szczególności zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wsparcia i pomocy asystenta oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 8 marca 2024 r. oraz realizację zaleceń pokontrolnych z kontroli przeprowadzonej w Gminie Dobra w dniach 28-30 lipca 2021 r.

Ustaień dokonano na podstawie analizy dokumentacji dostępnej w Urzędzie Gminy i w Ośrodku Pomocy Społecznej w Dobrej oraz wyjaśnień udzielonych przez Panią Karolinę Krzemińską – kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrej na podstawie Upoważnienia Nr 7/2024 Wójta Gminy Dobra z dnia 6 marca 2024 r.

Akta kontroli str. 1-14

Działalność Gminy Dobra w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.³

¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r., poz. 177 z późn. zm.)

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477)

³ Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna.

Oceny dokonano na podstawie analizy sposobu realizacji przez Gminę Dobra następujących zadań z zakresu wspierania rodziny.

1. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych bez wsparcia asystenta – monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych bez wsparcia asystenta.

Na dzień kontroli asystenturą nie objęto 24 rodzin ze zdiagnozowaną w wywiadzie środowiskowym bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że 11 rodzinom nie zaproponowano wsparcia asystenta, ponieważ zdaniem pracowników nie wymagały one takiej formy pomocy – jako przyczynę przyznania pomocy wskazano w wywiadzie bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, choć prawdziwą przyczyną było samotne rodzicielstwo lub wielodzietność. W 2 przypadkach rodziny objęte były wcześniej asystenturą, a po jej zakończeniu uznano, że wystarczy współpraca z pracownikiem socjalnym. W 8 przypadkach zaproponowano rodzinom wsparcie – klienci nie wyrazili zgody. W jednym przypadku brak możliwości współpracy – hospitalizacja matki, brak kontaktu z ojcem. Jedna rodzina wyraziła w trakcie kontroli zgodę na współpracę, a jedna nie podjęła jeszcze decyzji. Szczegółowej analizie poddano dokumentację 6 rodzin (2.2, 2.6, 2.14, 2.19, 2.21, 2.23):

- 1) Rodzina 2.2 – małżeństwo z jednym dzieckiem (obecnie 9 lat) pod opieką ośrodka od lutego 2022 r. W wywiadzie jako przyczynę przyznania pomocy wskazano bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, mimo, że z treści nie wynikają problemy tego rodzaju. [tekst wyłączony z jawności] W diagnozie sytuacji rodziny nie wskazano na występowanie trudności w opiece nad dzieckiem. W dokumentach znajduje się notatka z 14.03.2022 r. z rozmowy pracownika socjalnego z pedagogiem szkolnym – matka kontaktuje się ze szkołą, dziecko jest czyste i zadbane, systematycznie uczęszcza na zajęcia, potwierdzono również udział chłopca w zajęciach z logopedą. Od tego momentu brak informacji na temat sytuacji dziecka. Z wyjaśnień pracownika wynika, że w wywiadzie wskazano na problemy opiekuńczo-wychowawcze trochę na wyrost, w trosce o dobro dziecka. Pracownik utrzymuje okazjonalny kontakt ze szkołą. Diagnoza nie potwierdziła się, rodzinie nie proponowano wsparcia asystenta.
- 2) Rodzina 2.6 – samotna matka z 3 dzieci (obecnie 11, 5 i 2 lata). [tekst wyłączony z jawności] W dniu 15.02.2023 r. sąd wydał postanowienie o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej. Aktualizacja wywiadu z 19.02.2024 r. – dzieci pozostają pod opieką matki, [tekst wyłączony z jawności]. Zaplanowano wsparcie asystenta od 15.03.2024 r. [tekst wyłączony z jawności] Brak wejść w środowisko od 19.12.2023 r. do 15.02.2024 r., a od 19.02.2024 r. odnotowano tylko jedno wejście, mimo że pod opieką pani przebywały dzieci, które powinny przebywać w pieczy. Brak uzasadnienia przydzielenia asystenta rodziny dopiero od 15.03.2024 r.
- 3) Rodzina 2.14 – samotna matka z 3 dzieci (obecnie 20, 19 i 4 lata), rodzina korzystająca z pomocy ośrodka od lutego 2022 r. [tekst wyłączony z jawności] Przez cały okres monitoring prowadzony był jedynie w trakcie przeprowadzania wywiadów – brak notatek potwierdzających inne wejścia w środowisko. W treści wywiadów nie zawarto natomiast informacji na temat funkcjonowania dzieci w rodzinie i szkole, stosowanych przez matkę metod wychowawczych, relacji w rodzinie. Nie odnotowano nieprawidłowości, niezasadne zatem było proponowanie klientce wsparcia asystenta. Nie pozyskano odmowy na piśmie.

- 4) Rodzina 2.19 – samotna matka z niepełnosprawną córką (obecnie 12 lat), [tekst wyłączony z jawności] W żadnym wywiadzie nie odnotowano diagnozy bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, jako przyczynę przyznania pomocy wskazano: inne – wynajem lokalu. Mimo tego, rodzinie kilkakrotnie proponowano asystenturę.
- 5) Rodzina 2.21 – pani z 3 dzieci (obecnie 5, 4 i 1,5 roku), [tekst wyłączony z jawności] Asystent rodziny został przyznany w ostatnim dniu kontroli (8.03.2024 r.). W pracy z rodziną stwierdzono następujące nieprawidłowości: po uzyskaniu informacji o możliwych nieprawidłowościach w rodzinie i umieszczeniu jednego dziecka w pieczy nie przeprowadzono wywiadu środowiskowego, bez uzasadnienia zaplanowano przyznanie asystenta dopiero po 15.03.2024 r., w dokumentacji rodziny brak spójnych i potwierdzonych informacji na temat władzy rodzicielskiej wobec wszystkich dzieci, brak wiedzy na temat przyczyn braku powrotu najmłodszej córki pod opiekę matki zamiast interwencyjnego umieszczenia jej w pieczy zastępczej, brak notatek z wejść w środowisko, na podstawie których udzielono odpowiedzi do PCPR i OPS w Policach.
- 6) Rodzina 2.23 – konkubinat z jednym dzieckiem (obecnie 16 lat). Rodzina nie korzystała wcześniej z pomocy ośrodka. [tekst wyłączony z jawności] W dokumentacji znajduje się notatka urzędowa z 5.03.2024 r. w sprawie diagnozy sytuacji rodziny – w dniu 1.03 pracownik socjalny udał się w środowisko w związku z uzyskaniem informacji o umieszczeniu chłopca w pieczy. W treści zawarto informacje na temat sytuacji mieszkaniowej i finansowej rodziny oraz uzależnienia rodziców. Klientkę poinformowano o możliwości uzyskania wsparcia asystenta w celu odzyskania syna, pani zastanowi się nad propozycją. W notatce zawarto również informacje pozyskane podczas wizyty w rodzinie zastępczej chłopca. W opisanym przypadku kontrolujący stwierdzili, że po umieszczeniu dziecka w pieczy nie przeprowadzono wywiadu środowiskowego w celu przyznania asystenta. Sporządzono jedynie notatkę z wizyty.

Brak monitoringu w rodzinie 2.6 narusza art. 176 pkt 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Po uzyskaniu informacji możliwych nieprawidłowościach w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i umieszczeniu dziecka w pieczy (rodziny 2.21, 2.23) nie przeprowadzono wywiadu środowiskowego, co narusza art. 11 ust. 1 ustawy. Podczas kontroli wskazano na konieczność zawierania w wywiadach środowiskowych informacji na temat problemów opiekuńczo-wychowawczych występujących w rodzinie, celem oceny konieczności przyznania rodzinie asystenta. Kierownikowi ośrodka wskazano również, aby asystenta rodziny przyznawać rodzinie niezwłocznie po stwierdzeniu takiej potrzeby, dokumentować odmowę wsparcia oraz prowadzić pełną diagnozę rodziny w zakresie jej sytuacji prawnej (władza rodzicielska). Pouczono także, aby wsparcie asystenta proponować rodzinom, w których zdiagnozowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Akta kontroli 15-153

Monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem.

Zgodnie z art. 176 pkt 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań własnych gminy należy prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Za rodziny, które znalazły się w sytuacji kryzysowej należy uznać te, w których wystąpiła przemoc, problem uzależnienia lub zaistniały inne trudne sytuacje mogące mieć wpływ na funkcjonowanie rodziny (np. śmierć w rodzinie, nagła choroba, próba samobójcza).

Zgodnie z art. 9h ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej⁴, po zakończeniu procedury Niebieskie Karty prowadzone są działania monitorujące przez okres 9 miesięcy. Zmiany w zakresie prowadzenia monitoringu zostały wprowadzone art. 1 pkt 19 ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i niektórych innych ustaw⁵ i obowiązują od dnia 22 czerwca 2023 r. W związku z powyższym, podczas kontroli analizowano monitoring prowadzony w rodzinach, w których procedura prowadzona była w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 21 czerwca 2023 r. czyli do momentu wejścia w życie nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej wprowadzającej obowiązkowy monitoring po zakończeniu procedury NK.

W kontrolowanym okresie na terenie gminy Dobra nie prowadzono procedury Niebieskie Karty w rodzinach z dziećmi innych niż te, które zostały zdiagnozowane jako rodziny z bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, miały przyznanego asystenta rodziny lub dzieci w pieczy zastępczej.

Analizie poddano sytuację dwóch rodzin zagrożonych kryzysem:

- 1) Rodzina 6.1 – samotna matka z 2 dzieci (obecnie w wieku 19 i 5 lat). [tekst wyłączony z jawności] Wywiady sporządzano wyłącznie pod kątem pomocy finansowej, pomimo sygnałów o możliwych nieprawidłowościach w funkcjonowaniu rodziny. Brak dokumentów potwierdzających monitoring sytuacji w rodzinie, mimo złego stanu psychicznego matki oraz problemów zdrowotnych synów.
- 2) Rodzina 6.2 – samotna matka z jednym dzieckiem (obecnie 15 lat). [tekst wyłączony z jawności] Brak informacji na temat funkcjonowania syna w nowej sytuacji, brak kontaktu ze szkołą. Brak monitoringu sytuacji rodziny po zakończeniu procedury do dnia przeprowadzenia wywiadu i później.

Brak monitoringu w rodzinach narusza art. 176 pkt 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Podczas kontroli kierownikowi ośrodka wskazano na konieczność zawierania w wywiadach środowiskowych informacji na temat problemów opiekuńczo-wychowawczych występujących w rodzinie, celem oceny konieczności przyznania rodzinie asystenta.

Akta kontroli 15-37, 162-172

2. Rodziny objęte wsparciem asystenta.

Na dzień kontroli w gminie zatrudniony był jeden asystent rodziny, który swoim wsparciem obejmował 14 rodzin z 22 dziećmi. Zgodnie z art. 15 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej: „liczba rodzin objętych wsparciem jednego asystenta nie może przekroczyć 15”. W związku z tym należy stwierdzić, że liczba asystentów w Gminie Dobra była adekwatna do potrzeb gminy. W kontrolowanym okresie, ze wsparcia asystenta korzystało łącznie 26 rodzin, w tym 12 rodzin zobowiązanych do współpracy z asystentem przez sąd.

Wsparcie asystenta dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Oceny pracy asystenta dokonano na podstawie analizy indywidualnej 8 przypadków rodzin objętych wsparciem w kontrolowanym okresie (rodziny: 3.7, 3.9, 3.11, 3.13, 3.14, 3.18, 3.19, 3.22), w tym 3 z którymi asystent zakończył współpracę oraz 3 zobowiązanych do współpracy przez sąd.

⁴ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021, poz. 1249 z późn. zm.)

⁵ Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 535)

Przeanalizowano sposób przydzielenia asystenta rodzinom. We wszystkich przypadkach przydzielenie nastąpiło zgodnie z procedurą opisaną w art. 11 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W przypadkach 3.7, 3.9, 3.11, 3.13 i 3.14 wywiady środowiskowe, na podstawie których przydzielony został asystent, nie zawierały informacji na temat problemów opiekuńczo-wychowawczych oraz sytuacji dzieci pozostających pod opieką rodziców. Uwagi przekazano kierownikowi ośrodka.

Analizie poddano 16 planów pracy z rodzinami. Wszystkie zawierały określone w przepisach elementy. Jedenaście planów zawierało zbyt ogólne terminy realizacji działań. W dwóch przypadkach (3.11 i 3.18) pierwsze plany zostały opracowane po ponad miesiącu od objęcia rodzin wsparciem asystenta. Kierownikowi ośrodka wskazano, aby plan pracy opracowywać w przeciągu miesiąca od rozpoczęcia pracy z rodziną. W przypadku 3.22 nie opracowano planu pracy z rodziną ze względu na zerwanie kontaktu z asystentem (w ciągu miesiąca od nawiązania współpracy) i zmianę miejsca zamieszkania (miejsce pobytu nieznane).

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań asystenta rodziny należy dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie jej podmiotowi organizującemu pracę z rodziną. Analizie poddano 18 ocen sytuacji rodzin, których asystenci dokonali w kontrolowanym okresie. Wszystkie oceny przekazano podmiotowi organizującemu pracę z rodziną. W dwóch przypadkach (rodziny 3.11 i 3.14) przekroczone terminy dokonania oceny o 3 i 2 dni. W związku z tym, że były to tylko 2 przypadki, przekroczenia były niewielkie, a podczas poprzedniej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie, pouczam jednostkę o konieczności terminowego dokonywania ocen sytuacji rodzin objętych wsparciem asystenta.

W 3 analizowanych przypadkach (3.18, 3.19 i 3.22) zakończono współpracę z asystentem. W przypadku dwóch rodzin, które zmieniły miejsce zamieszkania, nie było możliwości powiadomienia właściwego ośrodka pomocy społecznej z powodu braku wiedzy na temat miejsca pobytu rodzin. Jako przyczynę zakończenia współpracy z rodziną 3.19 wskazano zakończenie okresu, na który przyznana została asystentura. Z dokumentów rodziny wynika, że współpraca była bardzo trudna, klienci nie realizowali planu pracy. W trakcie kontroli kierownikowi ośrodka wskazano, że asystent nie powinien być przydzielany na określony czas. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, zatem podstawą do zakończenia asystentury w tym przypadku mógł być brak współpracy lub rezygnacja rodziny. W rodzinie prowadzony był przez 3 miesiące monitoring, notatki z wizyt nie zawierały informacji o sytuacji dzieci.

Praca asystenta została poddana analizie także pod względem merytorycznym. W przypadku trzech rodzin kontrolujący wnieśli uwagi. W dokumentacji rodziny 3.7, asystent nie zawarł informacji na temat władzy rodzicielskiej matki wobec starszych dzieci przebywających w pieczy, nie ustalono zatem czy asystent powinien pracować nad ich powrotem do rodziny. W notatkach mało obserwacji dotyczących zachowania dzieci, relacji w rodzinie, metod wychowawczych. W rodzinie 3.13 – brak udokumentowanych wejść asystenta w godzinach popołudniowych i weekendy, mimo sygnałów o pozostawianiu małego dziecka bez opieki (głodne, zanieczyszczone). Brak udokumentowanej współpracy z organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej po umieszczeniu dziecka w pieczy. W rodzinie 3.19 – notatki asystenta zawierają szczerkowe informacje o sytuacji i funkcjonowaniu młodszego dziecka, brak wejść w godzinach popołudniowych i w weekendy. Uwagi do prowadzenia dokumentacji przekazano kierownikowi ośrodka. Wskazano również, że w związku z zadaniowym czasem pracy asystent powinien wchodzić w środowisko także w godzinach popołudniowych, wieczornych i w dni wolne od pracy.

Akta kontroli 15-37, 173-291

Wsparcie asystenta dla kobiet w ciąży, ich rodzin lub rodziny z dzieckiem u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Z informacji pozyskanych podczas kontroli wynika, że do Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrej w kontrolowanym okresie nie wpłynął wniosek o koordynowanie poradnictwa przez asystenta rodziny zgodnie z art. 8 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”⁶.

Akta kontroli 15-37, 292-294

3. Praca z rodziną dziecka przebywającego w pieczy zastępczej.

Art. 10 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje, że: „praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną”. Na dzień kontroli, w pieczy zastępczej przebywało łącznie 19 dzieci z 14 rodzin. W kontrolowanym okresie w pieczy umieszczono 11 dzieci z 8 rodzin. Szczegółowej analizie poddano sytuację 6 dzieci (5.10, 5.11, 5.12, 5.13, 5.14 5.18) z 4 rodzin, pod kątem działań podejmowanych przez ośrodek przed i po umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej. We wszystkich przypadkach ośrodek podejmował właściwe działania wspierające rodziny przed umieszczeniem dzieci w pieczy oraz działania na rzecz powrotu dzieci pod opiekę rodziców biologicznych po ich umieszczeniu.

W kontrolowanym okresie asystent pracował 6 rodzinami, z których dzieci przebywały w pieczy zastępczej, z tego 3 rodziny podlegały analizie indywidualnej (3.13, 3.14, 3.19). Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań asystenta należy opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej. W przypadku 3.19, dzieci zostały umieszczone w pieczy po zakończeniu asystentury. Rodzina 3.14 odzyskała dzieci w sierpniu 2022 r., więc pierwszy oceniany plan dotyczył już pełnej rodziny. W związku z powyższym, ocenie kontrolujących podlegał jedynie 1 plan stworzony dla rodziny 3.13 (rodzina objęta asystenturą od listopada 2021 r., a dziecko umieszczone w pieczy zastępczej w październiku 2023 r.). W dokumentacji brak potwierdzenia, że plan został skonsultowany z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej. W teczce rodziny znajduje się plan pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej – cele są zgodne z planem pracy w rodzinie. W związku z powyższym, pouczono kierownika ośrodka o konieczności dokumentowania opracowywania planu pracy z rodziną w konsultacji z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej.

Z informacji uzyskanych w jednostce wynika, że w kontrolowanym okresie do ośrodka wpłynęło łącznie 20 zaproszeń do udziału w posiedzeniach dotyczących okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej. Asystent rodziny nie brał udziału w żadnym z posiedzeń, ponieważ nie współpracował w tym czasie z żadną rodziną z dziećmi w pieczy i nie prowadził w niej monitoringu. Pracownik socjalny wziął udział w jednym posiedzeniu. W pozostałych przypadkach pracownicy udzielili jedynie pisemnej informacji na temat rodzin, ponieważ nie korzystały one z pomocy ośrodka i nie mieszkały już na terenie gminy, w związku z tym pracownicy nie znali ich aktualnej sytuacji oraz aktualnego miejsca pobytu.

Akta kontroli 15-37, 173-291, 265-297

⁶ Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1923 z późn. zm.).

4. Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa.

Zgodnie z oświadczeniem kierownika ośrodka, Gmina Dobra zapewnia mieszkańcom wsparcie asystenta rodziny, pracę socjalną, usługi opiekuńcze i specjalistyczne. Na terenie gminy funkcjonuje Gminny Ośrodek Wsparcia Rodziny w Dołujach, który zapewnia pomoc psychologiczną – stacjonarnie w poniedziałki przez 4 godziny oraz w formie dyżurów telefonicznych od wtorku do piątku po 4 godziny dziennie. W ramach dyżurów interwencyjno-konsultacyjnych udzielana jest pomoc dla osób zgłaszających się do ośrodka lub kierowanych przez inne instytucje w formie: poradnictwa psychologicznego i socjalnego, w szczególności dla osób/rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji spowodowanej przemocą w rodzinie, używaniem i uzależnieniem od substancji psychoaktywnych, tragicznymi wydarzeniami życiowymi, pokrzywdzonych przestępstwem oraz z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Prowadzone są interwencje (w tym kryzysowe) w instytucjach oraz w środowiskach rodzinnych klientów oraz konsultacje z przedstawicielami innych instytucji. Punkt nieodpłatnej pomocy prawnej w Dołujach w każdy piątek przez 4 godziny zapewnia pomoc prawną, porady obywatelskie oraz mediacje dla mieszkańców. Na terenie gminy działają: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która zapewnia wsparcie specjalistyczne i prowadzi działania profilaktyczne oraz Zespół Interdyscyplinarny, który podejmuje działania mające na celu ochronę osób doznających przemocy w rodzinie. Na terenie gminy prowadzona jest szkoła dla rodziców – cyklicznie realizowane są warsztaty podnoszące umiejętności rodzicielskie (2 edycje rocznie). Mieszkańcy gminy mogą również korzystać ze wsparcia specjalistów (pedagog, psycholog, pedagog specjalny, logopeda, pielęgniarka) zatrudnionych w gminnych szkołach, które ściśle współpracują z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Policach. W szkołach prowadzone są także zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne oraz zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci z zaburzeniami zachowania. W Grzecznicu funkcjonuje placówka wsparcia dziennego dla 15 wychowanków. Dodatkowo w miejscowościach Łęgi, Grzecznicza, Buk i Mierzyn funkcjonują świetlice wiejskie, które w ramach swojej działalności organizują warsztaty twórcze dla dzieci i rodziców – wzmacniające więzi rodzinne i pokazujące możliwości wspólnego spędzania czasu wolnego. Na terenie gminy prowadzone są liczne działania profilaktyczne w formie warsztatów, szkoleń, kolonii i obozów. W ramach działań integracyjnych i zapobiegających wykluczeniu organizowano imprezy okolicznościowe i festyny.

Informacje o dyżurach specjalistów zamieszczone są na tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej gminy i Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrej.

Akta kontroli 298-309

5. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

Na terenie Gminy Dobra funkcjonuje Placówka Wsparcia Dziennego w Grzecznicu w formie opiekuńczej. Zgodnie z uchwałą Nr XLI/537/2023 Rady Gminy Dobra z dnia 30 marca 2023 r., działa ona w strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrej. Podstawę funkcjonowania placówki stanowi statut ośrodka, a jej szczegółowe zadania i organizację określa regulamin organizacyjny. Placówka przeznaczona jest dla 15 wychowanków. Prowadzona jest w lokalu, który spełnia wymagania sanitarne i przeciwpożarowe określone w art. 18 b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z dokumentacją, placówka rozpoczęła działalność z dniem 1 czerwca 2023 r.

Kierownikiem placówki jest kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrej, który spełnia wymagania określone w przepisach w tym zakresie. Weryfikacji w Rejestrze Sprawców Przystępstw na tle Seksualnym z dostępem ograniczonym, o którym mowa w art. 25 ust. 2

pkt 5 ustawy, dokonano jednak dopiero 19 lutego 2024 r., czyli 8 miesięcy po uruchomieniu placówki, co narusza przywołany przepis.

Akta kontroli 310-311

6. Realizacja zaleceń pokontrolnych z kontroli przeprowadzonej w Gminie Dobra w dniach 28-30 lipca 2021 r.

Ocena realizacji zaleceń wydanych w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 26 sierpnia 2021 r.:

– znaczące:

utworzyć placówkę wsparcia dziennego zgodnie z art. 176 pkt 3 lit. c ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – **zalecenie jest realizowane.**

Uchwałą Nr XLI/537/2023 Rady Gminy Dobra z dnia 30 marca 2023 r. utworzono Placówkę Wsparcia Dziennego w Grzeczniczy działającą w strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrej. Placówka rozpoczęła działalność z dniem 1 czerwca 2023 r.

– zwykłe:

zachować ciągłość w opracowaniu i realizacji gminnych programów wspierania rodziny w myśl art. 176 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – **zalecenie jest realizowane.**

W kontrolowanym okresie w gminie obowiązywały dwa gminne programy wspierania rodziny: na lata 2021-2023 oraz na lata 2024-2026. Obecnie obowiązujący program został przyjęty Uchwałą Nr XLIII/630/2023 Rady Gminy Dobra z dnia 28 grudnia 2023 r.

– wejście w życie z dniem 1 stycznia 2024 r. Oznacza to, że zachowano ciągłość w opracowaniu i realizacji gminnych programów wspierania rodziny.

Akta kontroli 312

Podsumowanie ustaleń kontroli

Stwierdzone uchybienia/nieprawidłowości:

- 1) weryfikacja kierownika placówki w Rejestrze Sprawców Przystępstw na tle Seksualnym z dostępem ograniczonym po 8 miesiącach od uruchomienia placówki,
- 2) niewystarczający monitoring sytuacji dzieci w rodzinach zagrożonych kryzysem (2 przypadki) oraz przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (1 przypadek),
- 3) w 2 przypadkach nie przeprowadzono wywiadu środowiskowego po uzyskaniu informacji o trudnościach opiekuńczo-wychowawczych w rodzinie pod kątem konieczności przyznania wsparcia asystenta.

Przyczyny stwierdzonych uchybień/nieprawidłowości:

- błędna interpretacja przepisów,
- niedopatrzenie.

Skutki stwierdzonych uchybień/nieprawidłowości:

- błędy formalne,
- niewystarczające wsparcie dla dzieci i rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Osoby odpowiedzialne za stwierdzone uchybienia/nieprawidłowości:

Wójt Gminy Dobra, kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrej, pracownicy ośrodka.

Uprawnienia jednostki kontrolowanej:

Zgodnie z art. 197d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej ws. przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli, jednostka

kontrolowana może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego w terminie 7 dni od daty jego otrzymania.

Wpis w książce kontroli:
Pozycja 3/2024

Wystąpienie otrzymują:

- 1) Wójt Gminy Dobra
- 2) Wojewoda Zachodniopomorski

W celu podniesienia efektywności pracy Gminy Dobra w zakresie wspierania rodziny

wydaję zalecenia znaczące:

- 1) weryfikacji osób w Rejestrze Sprawców Przepięstw na tle Seksualnym z dostętem ograniczonym dokonywać przy ocenie spełnienia wymagań do pełnienia funkcji kierownika placówki wsparcia dziennego, zgodnie z art. 25 ust. 2 pkt 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 2) prowadzić monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej jak wskazuje art. 176 pkt 7 ustawy,
- 3) w przypadku powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, przeprowadzać wywiad środowiskowy i analizę sytuacji pod kątem konieczności przydzielenia rodzinie asystenta zgodnie z art. 11 ustawy.

W przypadku braku zastrzeżeń do zaleceń pokontrolnych, proszę poinformować mnie w ciągu 30 dni od daty otrzymania wystąpienia o sposobie ich realizacji.

Z upoważnienia
Wojewody Zachodniopomorskiego
Dawid Krystek
II Wicewojewoda Zachodniopomorski

Zespół inspektorów:

Małgorzata Andraszkievicz
Starszy inspektor wojewódzki
Sylwia Buczkowska
Główny specjalista

Zastępca Dyrektora
Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego
Izabela Wojtczak – Sikorska

Klauzula anonimizacji

- A. **Zakres wyłączenia:** informacje mogące bezpośrednio lub w kontekście ujawnić dane osobowe osoby fizycznej.
- B. **Podstawa prawna wyłączenia i przetwarzania:** art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej(Dz. U. z 2022r poz. 902 – tekst jednolity), art. 5 ust.1. lit. B oraz art.6 ust.1 lit. C Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r z dnia 27 kwietnia 2016r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych, oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE
- C. **Osoba, która dokonała wyłączenia:** Dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
- D. **Podmiot w interesie którego dokonano wyłączenia z jawności:** art. 8 ust. 5 w związku z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej: (osoby fizyczne)